

**Міністерство будівництва, архітектури та
житлово-комунального господарства України**

**ГАЛУЗЕВІ НОРМИ ЧАСУ
НА БУДІВЕЛЬНІ, МОНТАЖНІ ТА
РЕМОНТНО-БУДІВЕЛЬНІ РОБОТИ**

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

**Київ
2006**

УДК 331.542:69-057.1] (035)

ББК 65.240-я2

Д 58

***Галузеві норми часу на будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи. Загальна частина. – Київ: УкрНДЦ „Екобуд”, 2006 – 36 с.
ISBN 966-8115-08-2***

РОЗРОБЛЕНО фахівцями Українського науково-дослідного центру економіки будівництва „Екобуд”: Голодець І.В. (відповідальний розробник), Томільцев І.М., Гончаренко Л.П., Казько В.Д., Шевчук К.І.

У розробці брали участь фахівці: канд. екон. наук Беркута А.В., Шарапова Т.О., Губень П.І. (Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України), Данченко М.І. (ТОВ „БМК Планета-Міст”).

Під загальною редакцією канд. екон. наук Голодець І.В.

Затверджено наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 2 грудня 2005 року № 8.

Погоджено з Центральним комітетом професійної спілки працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України.

© УкрНДЦ „Екобуд”, 2006.
Розроблення, перегляд.

ISBN 966-8115-08-2

© УкрНДЦ „Екобуд”, видання,
дизайн оригінал-макета, 2006.

Передрукування, повне чи часткове відтворення, тиражування Загальної частини без дозволу Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України не дозволяється.

Офіційний видавець нормативних документів у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України Український науково-дослідний центр економіки будівництва „Екобуд”

**МІНІСТЕРСТВО БУДІВНИЦТВА, АРХІТЕКТУРИ ТА
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

НАКАЗ

“ 2 ” грудня 2005 р.

м. Київ

№ 8

Про затвердження Загальної частини
та Збірника ГН З „Кам’яні роботи” Галузових
норм часу на будівельні, монтажні та
ремонтно-будівельні роботи

Відповідно до Програми створення та постійного оновлення
галузевої нормативної бази з праці та професійної класифікації у
будівництві на 2005 – 2010 роки, затвердженої наказом Держбуду
України від 28 грудня 2004 року № 243,

НАКАЗУЮ :

1. Затвердити та ввести в дію з 1 січня 2006 року розроблені
Українським науково-дослідним центром економіки будівництва
„Екобуд” та погоджені з Центральним комітетом професійної спілки
працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів
України:

Загальну частину Галузових норм часу на будівельні, монтажні
та ремонтно-будівельні роботи;

Збірник ГН З „Кам’яні роботи” Галузових норм часу на
будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи.

2. Управлінню економіки та організації будівництва
(Шарапова Т.О.) разом з Українським науково-дослідним центром
економіки будівництва „Екобуд” забезпечити доведення до відома
будівельних організацій інформації про цей наказ.

Видання та розповсюдження Загальної частини та Збірника
ГН З „Кам’яні роботи” Галузових норм часу на будівельні, монтажні
та ремонтно-будівельні роботи покласти на Центр „Екобуд”.

Міністр

П. Качур

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1. Загальні положення

1. Згідно зі статтею 6 Закону України „Про оплату праці” основою організації оплати праці в Україні є тарифна система. Тарифна система використовується для розподілу робіт в залежності від їх складності, а працівників – від їх кваліфікації та за розрядами тарифної сітки. Порядок організації оплати праці (форми та системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки тощо) визначається кожною організацією та підприємством на засадах, встановлених колективним договором, із дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством, генеральною та галузевими (регіональними) угодами.

2. Нормування праці в будівельній галузі регламентується законодавством України, нормативно-методичними документами Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України.

3. Нормування праці робітників, зайнятих у будівництві, базується на системі норм праці, що складають нормативну базу з праці. Для нормування праці будівельні, монтажні, ремонтно-будівельні організації, що виконують роботи підрядним способом, та виробничі структурні підрозділи організацій і підприємств, які здійснюють будівництво та капітальний ремонт господарським способом, можуть застосовувати всі види норм – міжгалузеві, галузеві, відомчі та місцеві.

Міжгалузеві норми часу – норми, що розробляються виходячи із досягнутого рівня техніки, технології, організації виробництва та праці, типових для організацій і підприємств двох і більше галузей.

Галузеві норми часу – норми, що розробляються виходячи із досягнутого рівня техніки, технології, організації виробництва та праці, типових для організацій та підприємств галузі будівництва. Галузеві норми часу на будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи (далі – Галузеві норми) затверджуються Міністерством будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України за погодженням із Центральним комітетом професійної спілки працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України в міру їх готовності та видаються у

збірниках Галузових норм на окремі види робіт. Перелік збірників Галузових норм наведено в додатку 1 до Загальної частини.

Відомчі норми часу – це норми, що розробляються на спеціальні види будівельних робіт в залежності від галузевого призначення об'єктів будівництва. Відомчі норми часу (далі – відомчі норми) затверджуються в установленому порядку міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, будівельними корпораціями та об'єднаннями за погодженням із відповідним профспілковим органом. Орієнтовний перелік збірників відомчих норм часу на спеціальні будівельні роботи, який передбачається розробити, наведено в Програмі створення та постійного оновлення галузевої нормативної бази з праці та професійної класифікації у будівництві на 2005 – 2010 роки, що затверджена Держбудом України від 28 грудня 2004 року № 243.

Місцеві норми часу – норми на окремі види будівельних робіт, які встановлюються на роботи, що виконує конкретна будівельна організація, за умови відсутності Галузових чи відомчих норм або коли технологія й організація виконання цих робіт у даній організації суттєво відрізняються від передбачених Галузовими чи відомчими нормами. Місцеві норми часу (далі – місцеві норми) затверджуються та вводяться в дію роботодавцем за погодженням із профспілковим комітетом або іншим уповноваженим на представництво трудового колективу органом.

4. Галузові норми часу на будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи розробляються на виконання Указу Президента України від 25 грудня 2000 року № 1375 „Про Концепцію дальшого реформування оплати праці в Україні”, розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2001 року № 152-р „Про затвердження заходів щодо реалізації Концепції дальшого реформування оплати праці в Україні”, постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2003 року № 356 „Про затвердження Програми створення та постійного оновлення національної нормативної бази з праці та професійної класифікації на 2004 – 2007 роки”, а також „Програми створення та постійного оновлення галузевої нормативної бази з праці та професійної класифікації у будівництві на 2005 – 2010 роки”, затвердженої наказом Держбуду України від 28 грудня 2004 року № 243.

5. Галузові, відомчі та місцеві норми часу на виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних та спеціальних

будівельних робіт розробляються методами технічного нормування відповідно до Положення з організації нормування праці у будівництві, затвердженого наказом Держбуду України від 7 жовтня 2004 року № 188, зареєстрованого Міністерством юстиції України 25 жовтня 2004 року за № 1359/9958, та Методичних рекомендацій з проектування та перегляду норм часу на будівельно-монтажні роботи, затверджених наказом Держбуду України від 2 вересня 2004 року № 170.

6. Тарифікація робіт, наведених у збірниках Галузових норм, здійснюється згідно з Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників Випуск 64 „Будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи”, затвердженим наказами Держбуду України від 13 жовтня 1999 року № 249 та від 24 жовтня 2000 року № 239 за погодженням з Міністерством праці та соціальної політики України (з урахуванням змін і доповнень до нього). Кваліфікаційні характеристики розроблено відповідно до восьмирозрядної тарифної сітки.

Випуск 64 „Будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи” включає 4 розділи, а саме:

Розділ 1 „Керівники, професіонали, фахівці”;

Розділ 2 „Робітники. Будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи”;

Розділ 3 „Робітники. Будівництво метрополітенів, тунелів та підземних споруд спеціального призначення”;

Розділ 4 „Робітники. Будівництво та ремонт автомобільних доріг”.

На роботи, не передбачені Випуском 64, тарифікація робіт здійснюється згідно з Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників Випуск 1 „Професії працівників, які є загальними для всіх видів економічної діяльності” та іншими відповідними довідниками.

7. Віднесення робіт, що виконуються в будівництві, до певних розрядів та присвоєння кваліфікаційних розрядів робітникам здійснюється роботодавцем за погодженням із профспілковим комітетом або іншим уповноваженим на представництво трудового колективу органом.

Кваліфікаційні розряди підвищуються робітникам, які успішно виконують норми праці, сумлінно ставляться до виконання своїх трудових обов’язків та мають освіту, яка відповідає кваліфікаційним вимогам.

ліфікаційним вимогам, що визначені Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників.

Право на підвищення розряду мають робітники, які не менше ніж три місяці успішно виконують роботи більш високого розряду та здали кваліфікаційний екзамен.

За грубе порушення технологічної дисципліни та інші серйозні порушення, що призвели до погіршення якості робіт, робітникові може бути знижено кваліфікацію на один розряд.

Поновлення кваліфікаційного розряду здійснюється в загальному порядку, але не раніше ніж через три місяці після його зниження.

Виконання робіт не тими професіями та кваліфікаційними розрядами робітників, що визначені в параграфах Галузових норм, не може бути підставою для внесення будь-яких змін до зазначених норм.

8. Розрахунок розцінок на конкретні види робіт здійснюється безпосередньо будівельними організаціями та підприємствами, що виконують будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи, множенням встановленої колективним договором годинної тарифної ставки робітника відповідного розряду або середньої годинної тарифної ставки ланки на норму часу.

Годинні тарифні ставки робітників, які зайняті на виконанні будівельних, монтажних та ремонтно-будівельних робіт із важкими і шкідливими умовами праці, а також на верхолазних роботах зі шкідливими умовами праці підвищуються на певний відсоток в залежності від їх кваліфікації, а саме на 8 – 12 відсотків, а на роботах з особливо шкідливими умовами праці на 16 – 24 відсотки. Перелік робіт із важкими, шкідливими та особливо шкідливими умовами праці у будівництві, на яких встановлюється підвищена оплата праці затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2005 року № 576 (додаток 2 до Загальної частини).

На будівництві метрополітенів, тунелів та підземних споруд спеціального призначення оплата праці робітників, які виконують роботи, передбачені розділом 3 Переліку, наведеного в додатку 2 до Загальної частини, здійснюється за підвищеними тарифними ставками, що встановлені для робіт з особливо шкідливими умовами праці.

9. Галузеві норми можуть застосовуватися для розроблення укрупнених і комплексних норм з оплати праці та кошторисних норм, складання калькуляцій затрат праці, розрахунку чисельності працівників та розміру оплати їх праці за виконаний обсяг робіт тощо.

10. Якщо на будівництві застосовуються більш досконалі технологія або організація виробництва, нові ефективні матеріали, конструкції та вироби, сучасні машини, механізми, устаткування, інструмент з більш високою продуктивністю, ніж це передбачено Галузовими нормами, встановлюються нові науково обґрунтовані місцеві норми, що розробляються, затверджуються та вводяться в дію у встановленому порядку.

Про запровадження нових норм часу або зміну чинних норм часу роботодавець повинен повідомити робітників не пізніше ніж за один місяць до їх введення.

Роботодавець повинен забезпечити відповідність організаційно-технічних умов виробництва (організація праці, технологія, наявність необхідних машин, механізмів, устаткування, інструментів тощо) на робочих місцях тим, що запроектовані нормами часу.

11. Роботодавець повинен за погодженням із профспілковим комітетом або іншим уповноваженим на представництво трудового колективу органом переглядати місцеві норми у разі запровадження у виробництво технічних, господарських та організаційних заходів, що забезпечують підвищення продуктивності праці.

12. Галузовими нормами, за винятком обумовлених випадків, враховується час, затрачений робітниками на виконання підготовчо-заключних робіт, у тому числі на підготовку робочого місця для виконання роботи та утримання його в належному стані згідно з вимогами нормативних актів з охорони праці та технологією виробництва, на отримання й переміщення від приоб'єктних складів до місця роботи матеріалів, інструменту та устаткування, що мають невеликі габарити і масу, перенесення їх до складів після закінчення робіт, на переходи в межах будівельного майданчика, пов'язані зі зміною робочого місця, на підготовку інструменту в процесі роботи, на утримання в належному технічному стані машин, механізмів, устаткування, інструменту

тощо, а також на отримання виробничих завдань та здавання виконаних робіт.

13. Галузевими нормами передбачається, що виконання робіт здійснюється за умови дотримання виконавцями та організаторами робіт правил та норм з охорони праці.

14. Галузевими нормами враховується:

а) час, потрібний для періодичного відпочинку робітників протягом робочої зміни;

б) час, затрачений на переміщення матеріалів на відстань, зазначену у відповідних вступній або технічній частині збірників норм та глав, розділів або текстах параграфів норм. Переміщення матеріалів на відстань, понад ту, що враховується в збірниках Галузових та відомчих норм, здійснюється окремо згідно із збірником ГН 1 „Внутрішньобудівельні транспортні роботи”. Відстань переміщення матеріалів, не кратна 10 м, округляється в більшу сторону до повних 10 м, наприклад, переміщення матеріалів на 14 м нормується як переміщення на 20 м.

15. Під час виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних та спеціальних будівельних робіт у зимових умовах на відкритому повітрі та в неопалюваних приміщеннях до Галузових та відомчих норм застосовуються усереднені коефіцієнти в залежності від температурної зони, місяця виконання робіт та групи робіт, до яких вони відносяться.

Порядок застосовування усереднених коефіцієнтів до Галузових та відомчих норм часу на будівельні, монтажні, ремонтно-будівельні та спеціальні будівельні роботи, що виконуються в зимових умовах, поділ території України за температурними зонами із зазначенням зимових періодів, розподіл будівельних робіт за групами для нарахування коефіцієнтів до норм часу наведено, відповідно, у додатках 3, 4 та 5 до Загальної частини.

16. Під час виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних та спеціальних будівельних робіт у літній період на відкритому повітрі просто неба за наявності температури зовнішнього повітря більшої ніж $+ 27^{\circ}\text{C}$ до Галузових та відомчих норм можуть застосовуватися усереднені коефіцієнти, які враховують шкідливі фактори, що призводять до зменшення продуктивності праці робітників та будівельних машин, механізмів, устаткування, інструменту. Порядок застосування зазначених ко-

ефіцієнтів до норм часу наведено у додатку 6 до Загальної частини.

17. Під час виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних та спеціальних будівельних робіт у більш складних виробничих умовах порівняно з передбаченими Галузовими нормами (під час реконструкції, технічного переозброєння, розширення та капітального ремонту промислових підприємств, будівель і споруд, ліквідації наслідків аварій, стихійного лиха тощо), в результаті чого зменшується продуктивність праці робітників, допускається встановлення до норм часу на виконання відповідних робіт коефіцієнтів в таких розмірах:

а) на діючих промислових підприємствах (у цехах, корпусах, на виробничих майданчиках тощо) у разі наявності в зоні виконання робіт працюючого технологічного устаткування (верстатів, установок, печей, кранів, конвеєрів, розливних ковшів тощо), розгалуженої мережі інженерних комунікацій, забрудненості повітря, руху технологічного транспорту по внутрішньоцехових та внутрішньозаводських коліях – коефіцієнти від 1,1 до 1,2, а на підприємствах металургійної, хімічної та нафтохімічної промисловості – коефіцієнти від 1,1 до 1,25;

б) на промислових підприємствах (у цехах, корпусах, на виробничих майданчиках тощо), зупинених для виконання будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних та спеціальних будівельних робіт, а також у будівлях і спорудах будь-якого призначення у разі наявності в зоні виконання робіт предметів, що заважають пересуванню у приміщенні (верстатів, установок, апаратів, експлуатаційного та лабораторного устаткування, оргтехніки, меблів, матеріалів тощо) – коефіцієнти від 1,1 до 1,15;

в) під час виконання робіт у тепляках – коефіцієнт 1,1;

г) під час виконання робіт в охоронній зоні повітряних ліній електричної мережі, у місцях розташування комунікацій електричного постачання, в діючих електричних установках, поблизу від конструкцій та предметів, що перебувають під електричною напругою (якщо повне відключення напруги згідно з виробничими умовами є неможливим), якщо це пов'язане з обмеженням дій робітників згідно з вимогами правил та норм з охорони праці – коефіцієнти від 1,1 до 1,2;

д) у разі, коли температура повітря у приміщеннях на робочому місці становить понад $+40^{\circ}\text{C}$ – коефіцієнти від 1,15 до 1,25;

е) під час виконання робіт у закритих приміщеннях та спорудах (колекторах, резервуарах, бункерах, камерах тощо) – коефіцієнт 1,1;

ж) під час виконання робіт у діючих цехах підприємств зі шкідливими умовами праці (де для робітників промислового підприємства встановлено скорочену тривалість робочого дня) – коефіцієнт 1,15, а у разі наявності виробничих умов, зазначених у підпункті „а”, крім того, застосовується один з коефіцієнтів, передбачених у цьому підпункті.

У разі виконання робіт із поєднанням виробничих умов, зазначених у підпунктах „а” – „е”, можна встановити тільки один із передбачених у цих підпунктах коефіцієнтів.

Наявність умов виконання робіт, що зменшують продуктивність праці робітників, конкретна величина коефіцієнта, а також обсяги робіт, що нормуються за нормами з урахуванням цього коефіцієнта, встановлюються в кожному конкретному випадку згідно з актом, затвердженим роботодавцем за погодженням із профспілковим комітетом або іншим уповноваженим на представництво трудового колективу органом.

18. У параграфах Галузових та відомчих норм, як правило, наводяться:

а) стислі характеристики машин, механізмів, устаткування тощо (для механізованих видів робіт та робочих процесів);

б) вказівки щодо застосування норм під час виконання окремих складних робочих процесів або нових видів робіт (у разі потреби);

в) склад робіт нормованого робочого процесу (перелік основних трудових операцій, передбачених нормами часу);

г) розрахункові склади ланок (найменування професій та розряди робітників);

д) норми часу на виконання певних видів робіт.

Норми часу обчислюються в людино-годинах на прийняту у конкретному параграфі одиницю виміру.

Норми виробітку в параграфах Галузових норм не наводяться. У разі потреби, на підставі норм часу можуть розраховуватися відповідні норми виробітку.

Норма виробітку – це обсяг робіт (продукції), який робітник або група робітників відповідної кваліфікації виконує за одиницю робочого часу (годину, зміну тощо) у відповідних організаційно-технічних умовах.

Норма виробітку в натуральних вимірах на одного робітника за зміну розраховується діленням середньої тривалості робочої зміни на норму часу в людино-годинах на одиницю виміру продукції; норма виробітку в натуральних вимірах на бригаду (ланку) за зміну – відповідно множенням норми виробітку робітника за зміну на чисельність складу бригади (ланки).

19. У параграфах Галузових норм на виконання механізованих робочих процесів, крім норм часу на виконання конкретного виду робіт робітниками, у дужках без зазначення найменування наводяться в окремому рядку (графі) норми часу машин у машино-годинах. Під час роботи декількох машин у складі єдиного механізованого агрегату в дужках наводяться норми часу агрегату в цілому.

Норми часу машин, що епізодично беруть участь у виконанні робочих процесів, у збірниках Галузових норм, як правило, не наводяться.

20. У ряді збірників Галузових норм разом з нормами часу на окремі робочі процеси наводяться підсумовані норми часу на комплексний робочий процес в цілому (без округлення підсумкових значень). У параграфах, що містять підсумовані норми, а також норми, з яких вони складаються, склад ланок робітників для підсумованих норм не наводиться.

21. Якість робіт, виконаних робітниками, має відповідати технічним умовам на виконання та приймання відповідних видів робіт. Роботи, виконані із порушенням технічних умов та будівельних правил, вважаються браком. Оплата праці за виготовлену продукцію, яка вважається бракованою, здійснюється згідно з Кодексом законів про працю України.

22. Галузові норми на виготовлення будівельних конструкцій та деталей можуть застосовуватися у допоміжних та другорядних виробництвах будівельної організації (підприємства), якщо оплата праці у цих виробництвах згідно з діючими положеннями, здійснюється в порядку, встановленому для робітників, зайнятих на виконанні будівельних, монтажних та ремонтно-будівельних робіт.

23. У разі потреби, здійснюється одночасне застосування до норм часу кількох коефіцієнтів, передбачених у Загальній частині та у відповідних збірниках Галузових норм. Остаточна норма часу для кожного конкретного випадку визначається шляхом перемноження норми часу на добуток усіх коефіцієнтів, що застосовуються.

Приклад.

У примітці 1 до таблиці 5 § ГН 3-1 Збірника ГН 3 „Кам’яні роботи” Галузових норм передбачено, що під час улаштування фундаментів із бутового каменю, цегляного бою або щебеню під заливання у траншеях на глибині понад 1,2 м до норми часу застосовується коефіцієнт 1,15.

У примітці 2 до цієї ж таблиці передбачено, що у разі наявності в траншеях розпорів до норми часу застосовується коефіцієнт 1,1. У випадку, коли улаштування фундаментів виконується в траншеї з розпорами на глибині понад 1,2 м, до норми часу застосовуються обидва коефіцієнти, а саме: $1,15 \times 1,1 = 1,265$.

24. Кожний параграф тих збірників Галузових норм, що не мають поділу на частини, позначається двома цифрами (шифром), з яких перша показує номер збірника, а друга – певний параграф у цьому збірнику. Наприклад, шифр „§ ГН 3-12” означає § 12 збірника ГН 3 „Кам’яні роботи” Галузових норм.

У тих випадках, коли збірник складено з окремих частин, шифр параграфа позначається трьома цифрами, з яких перша показує номер збірника, друга – номер частини цього збірника, третя – параграф у складі цієї частини. Наприклад, „§ ГН 2-1-7” – означає § 7 частини 1 „Механізовані та ручні земляні роботи” збірника ГН 2 „Земляні роботи” Галузових норм.

25. Наведені у збірниках Галузових норм межі числових показників (довжини, перерізів, діаметрів, маси, вантажопідйомності, місткості тощо), де зазначено „до”, потрібно розуміти як „включно”.

Додаток 1
до Загальної частини

**Перелік збірників Галузових норм часу на будівельні,
монтажні та ремонтно-будівельні роботи**

Шифр збір- ника Галу- зових норм часу	Найменування збірників Галузових норм
1	2
ЗЧ	Загальна частина Галузових норм
ГН 1	Внутрішньобудівельні транспортні роботи
ГН 2	Земляні роботи
ГН 2-1	Механізовані та ручні земляні роботи
ГН 2-2	Гідромеханізовані земляні роботи
ГН 2-3	Буровибухові роботи
ГН 3	Кам'яні роботи
ГН 4	Монтаж збірних та улаштування монолітних залізобетон- них конструкцій
ГН 4-1	Будівлі та промислові споруди
ГН 4-2	Портові та берегозахисні споруди
ГН 4-3	Мости та труби
ГН 5	Монтаж металевих конструкцій
ГН 5-1	Будівлі та промислові споруди
ГН 5-2	Резервуари та газгольдини
ГН 5-3	Мости та труби
ГН 6	Теслярські та столярні роботи в будівлях і спорудах
ГН 7	Покрівельні роботи
ГН 8	Опоряджувальне покривання будівельних конструкцій
ГН 8-1	Штукатурні роботи
ГН 8-2	Малярні роботи
ГН 8-3	Шпалерні роботи
ГН 8-4	Склярські роботи
ГН 8-5	Облицювальні роботи
ГН 8-6	Облицювання природним каменем
ГН 8-7	Опоряджування виробами промислового виробництва
ГН 9	Спорудження систем теплопостачання, водопостачання, га- зопостачання та каналізації
ГН 9-1	Санітарно-технічне обладнання будівель та споруд
ГН 9-2	Зовнішні мережі та споруди
ГН 10	Спорудження систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту та аспірації
ГН 11	Ізоляційні роботи
ГН 12	Пальові роботи

Продовження

1	2
ГН 13	Розчищення траси лінійних споруд від лісу
ГН 14	Буріння свердловин для води
ГН 15	Кладка промислових печей та спорудження димових труб
ГН 16	Будівництво верхньої споруди залізниць із широкою колією
ГН 17	Будівництво автомобільних доріг
ГН 18	Зелене будівництво
ГН 19	Улаштування підлог
ГН 20	Ремонтно-будівельні роботи
ГН 20-1	Будівлі та промислові споруди
ГН 20-2	Автомобільні дороги та штучні споруди
ГН 21	Монтаж устаткування підприємств зі зберігання та промислового перероблення зерна
ГН 22	Зварювальні роботи
ГН 22-1	Конструкції будівель та промислових споруд
ГН 22-2	Трубопроводи
ГН 23	Електромонтажні роботи
ГН 23-1	Електричне освітлення та силові мережі
ГН 23-2	Повітряні лінії електромережі та комплектні трансформаторні підстанції, розраховані на напругу до 20 кВ
ГН 23-3	Повітряні лінії електромережі та будівельні конструкції відкритих розподільних пристроїв, розрахованих на напругу 35 кВ та більше
ГН 23-4	Кабельні лінії електромережі
ГН 23-5	Розподільні пристрої, розраховані на напругу 35 кВ та більше
ГН 23-6	Закриті розподільні пристрої, розраховані на напругу до 35 кВ
ГН 23-7	Розподільна та пускорегулювальна апаратура
ГН 23-8	Електричні машини
ГН 23-9	Шинопроводи та тролєї
ГН 24	Монтаж споруд зв'язку
ГН 24-1	Кабельні мережі зв'язку
ГН 24-2	Повітряні мережі зв'язку
ГН 25	Такелажні роботи
ГН 26	Монтаж технологічних трубопроводів
ГН 27	Кислототривкі та антикорозійні роботи
ГН 28	Монтаж підйально-транспортного устаткування
ГН 28-1	Устаткування безперервної дії
ГН 28-2	Устаткування переривчастої дії
ГН 28-3	Підвісні канатні дороги
ГН 29	Монтаж устаткування для сільськогосподарського водопостачання
ГН 30	Монтаж устаткування тваринницьких та птахівницьких ферм

Продовження

1	2
ГН 31	Монтаж котельних установок та допоміжного устаткування
ГН 32	Монтаж контрольно-вимірювальних приладів та засобів автоматизації
ГН 33	Монтаж устаткування для очищення газів
ГН 34	Монтаж компресорів, насосів та вентиляторів
ГН 35	Монтаж та демонтаж будівельних машин
ГН 36	Гірничопрохідницькі роботи
ГН 36-1	Будівництво вугільних шахт та кар'єрів
ГН 36-2	Будівництво метрополітенів, тунелів та підземних споруд спеціального призначення
ГН 37	Монтаж шахтного устаткування
ГН 37-1	Монтаж технологічного та прохідницького устаткування на поверхні
ГН 37-2	Монтаж шахтного устаткування та такелажні роботи в підземних умовах
ГН 37-3	Електромонтажні роботи в підземних умовах
ГН 38	Будівництво мереж електрифікованого міського транспорту
ГН 38-1	Улаштування трамвайної колії
ГН 38-2	Монтаж контактних мереж трамвая та тролейбуса
ГН 39	Підводно-технічні роботи
ГН 40	Виготовлення будівельних конструкцій та деталей
ГН 40-1	Ковальсько-слюсарні роботи
ГН 40-2	Металеві конструкції
ГН 40-3	Дерев'яні конструкції та деталі
ГН 40-4	Деталі та вузли для санітарно-технічних систем
ГН 40-5	Деталі та вузли для технологічних трубопроводів
ГН 40-6	Деталі та вузли для систем вентиляції та пневмотранспорту

ПЕРЕЛІК
робіт з важкими, шкідливими та особливо
шкідливими умовами праці у будівництві, на яких
встановлюється підвищена оплата праці
(Затверджено постановою Кабінету Міністрів України
від 12 липня 2005 року № 576)

І. Будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи
з важкими і шкідливими умовами праці

1. Буріння шпурів механізованим інструментом; буріння свердловин під час виготовлення залізобетонних паль різних конструкцій.
2. Виконання такелажних робіт.
3. Вулканізація під час ремонту аглострічок.
4. Газозварювальні і газорізальні роботи (крім зазначених у розділі III цього переліку).
5. Гашення вапна.
6. Дозування подрібненого каменю та бітуму на виробництві асфальтобетонних сумішей.
7. Електрозварювання на автоматичних машинах, на напівавтоматичних машинах, ручне (крім зазначених у розділі III цього переліку).
8. Завантаження (засипання) варильних котлів.
9. Заготовлення та встановлення в конструкції і споруди (сітки, каркаси тощо) арматури вручну.
10. Ізоляція поверхні скляним волокном, шлаковатою, азбестом, гарячими мастиками на асфальтовій і бітумній основі, перхлорвініловими та бакелітовими матеріалами.
11. Кислотостійкі вініпластові та гумувальні роботи, а також роботи із застосуванням сирового фаоліту та азбовінілу.
12. Кладка і ремонт кам'яних конструкцій будинків, мостів, інших споруд.
13. Клепання із застосуванням пневматичного інструменту (за винятком робіт у середині котлів, резервуарів, баків, цистерн і відсіків).

14. Кріплення конструкцій і деталей із застосуванням монтажного пістолета.

15. Лицювальні роботи із застосуванням ксилолітової маси, полівінілхлоридних, полівінілацетатних, фенолформальдегідних, епоксидних та інших синтетичних смол, а також мастик на асфальтовій і бітумній основі.

16. Малярні роботи із застосуванням асфальтового, кузбасівського та пічного лаків у закритих приміщеннях, нітрофарб та лаків, у яких міститься бензол, толуол, складні спирти та інші шкідливі хімічні речовини, а також приготування сумішей для цих фарб.

17. Нанесення антикорозійних покриттів на металоконструкції із застосуванням хімічних речовин, які містять епоксидні, фенолформальдегідні, сечовиноформальдегідні, перхлорвінілові та інші шкідливі хімічні речовини, а також приготування сумішей для цих покриттів.

18. Нанесення за допомогою пістолетів і вудочок вогнезахисного покриття на металоконструкції із застосуванням речовин, які містять вінілацетат, меламіно-сечовино-формальдегідні смоли, поліфосфат амонію, азбест та інші шкідливі хімічні компоненти.

19. Нанесення на поверхню штукатурного розчину вручну, затирання поверхні вручну.

20. Оброблення деревини та повсті антисептиками і вогнезахисними матеріалами, а також їх приготування.

21. Оброблення природного каменю вручну та із застосуванням механізованого інструменту, облицювання поверхонь природним каменем вручну.

22. Оброблення, шліфування і полірування кам'яних будівельних матеріалів сухим способом.

23. Обслуговування ацетиленових, аміачних і хлорних компресорних установок (компресорів).

24. Обслуговування шпалопідбивних, щебенеочищувальних та щебенеущільнювальних машин.

25. Очищення поверхні за допомогою піскоструминних апаратів, методом випалу, застосування розчинів, що містять шкідливі хімічні речовини (за винятком робіт, виконаних у приміщеннях або місткостях).

26. Очищення автомобільних доріг транспортно-прибиральними засобами сухим методом; очищення смуг відво-

ду із застосуванням газонокосарок, бензопил, мотопилок, кущорізів.

27. Паяння свинцем по свинцю.

28. Приготування сумішей, мастик, розчинів, емульсій, які містять асфальт, бітум і синтетичні смоли.

29. Пробивання вручну та механізованими інструментами отворів (борозен, ніш тощо) у кам'яних конструкціях, розламування вручну кам'яних конструкцій на складних і цементних розчинах.

30. Пробивання отворів (борозен, ніш тощо) у бетонних і залізобетонних конструкціях, зрубування голів залізобетонних паль, розламування бетонних та залізобетонних конструкцій із застосуванням механізованих інструментів, насічка бетонної поверхні вручну або із застосуванням пневматичних інструментів.

31. Нарізання швів на асфальтобетонному покритті автомобільних доріг за допомогою нарізувача швів.

32. Фрезерування дорожнього покриття ручними фрезами.

33. Ремонт асфальтобетонного дорожнього покриття з використанням дорожніх фрез, машин для ямкового ремонту, повітродувок, машин для рециркулювання та відновлення дорожнього полотна.

34. Забивання паль за допомогою дизель-молотів, віброзапнурювачів, інших механізмів.

35. Навантаження, розвантаження, перевезення та використання цементу, розливу чорнов'язучих матеріалів (асфальтобетонна суміш, чорний щебінь, бітум, бітумна емульсія, гудрон, дьоготь).

36. Монтаж повітряних ліній високої напруги і контактної мережі на висоті понад 6 метрів над рівнем землі, трансляторів, радіостанцій ультракороткохвильових з частотною модуляцією.

37. Улаштування та ремонт верхньої будови колії із застосуванням електричних і пневматичних шпалопідбійників.

38. Роботи по карті наміву земляних споруд гідромеханізованим способом (за винятком машиністів будівельних машин).

39. Розроблення вручну ґрунту під час проходки питних, водозабірних і опускних колодязів та шурфів заглибшки понад 5 метрів але не більш як 10 метрів, штолень завдовжки до 20 метрів, а також розроблення опускного колодязя, обладнаного ножем, та під час посадки колодязя.

40. Розроблення ґрунтів III групи вручну із застосуванням ломів і кирок, а також ґрунтів усіх груп із застосуванням пневматичних інструментів (крім робіт, зазначених у пункті 39 цього розділу).

41. Розроблення ґрунту та гірничих порід гідромоніторами.

42. Розроблення пливунів вручну.

43. Спаювання освинцьованих та поліхлорвінілових кабелів і заливання свинцем кабельних муфт, прокладання кабелів у свинцевій і вініловій оболонці в підземній каналізації і колекторах.

44. Торкретування поверхонь (крім торкретування у середині котлів, резервуарів, баків, цистерн і відсіків).

45. Укладання бетону в монолітні конструкції та споруди вручну, ущільнення бетону ручними вібраторами.

46. Укладання та ущільнення гарячої асфальтобетонної маси і покриття поверхонь гарячим бітумом, нанесення дорожньої розмітки на дорожнє покриття, а також приготування гарячої асфальтобетонної маси та бітумної мастики.

47. Укладання паркетної, плиткової та лінолеумової підлоги на гарячих мастиках і бітумі, гумових клеях і мастиках, виготовлених на основі синтетичних смол і хімічних розчинників.

48. Улаштування наливної підлоги з полівінілхлоридних і полівінілацетатних матеріалів.

49. Ущільнення ґрунтів та щебенево-гравійних основ вручну та пневматичним інструментом.

50. Футерування і кладка промислових печей, труб, котлів та інших агрегатів із застосуванням вогнестійких і кислотостійких матеріалів.

51. Улаштування дорожнього покриття з кам'яної бруківки.

52. Монтаж металевих і залізобетонних конструкцій, будинків, мостів та інших споруд.

II. Будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи з особливо шкідливими умовами праці

1. Електрозварювання на автоматичних і напівавтоматичних машинах, ручне зварювання, газозварювання, газорізання у середині котлів, резервуарів, баків, цистерн і відсіків.

2. Клепання під час роботи у середині котлів, резервуарів, баків, цистерн і відсіків.

3. Нанесення за допомогою пістолетів та вудочок вогнезахисного покриття на металоконструкції із застосуванням речовин, до складу яких входить антипірін.

4. Очищення поверхонь за допомогою піскоструминних апаратів, яке виконується у приміщеннях або місткостях.

5. Пробивання у важкодоступних місцях вручну отворів (борозен, ніш тощо) у бетонних і залізобетонних конструкціях, розламування бетонних і залізобетонних конструкцій вручну.

6. Ремонт і монтаж ртутних випрямлячів із застосуванням відкритої ртуті.

7. Роботи, що виконуються в кесонах.

8. Розроблення ґрунту під час проходки питних, водозабірних, опускних колодязів та шурфів завглибшки понад 10 метрів та діляниць штолень, що знаходяться на відстані понад 20 метрів від їх устя.

9. Розроблення у важкодоступних місцях ґрунтів IV та більш високих груп і мерзлих ґрунтів усіх груп вручну із застосуванням клинів та кувалд (молотів).

10. Торкретування поверхонь у середині котлів, резервуарів, баків, цистерн і відсіків.

III. Роботи з особливо шкідливими умовами праці на будівництві метрополітенів, тунелів та підземних споруд спеціального призначення

1. На підземних роботах:

1) у забоях тунелів мілкого закладання з небезпекою осідання поверхні і пошкодження транспортних та інженерних комунікацій;

2) у забоях із застосуванням методів водозниження, хімічного закріплення, заморожування, бітумізації та інших спеціальних методів закріплення ґрунтів під час проходки;

3) у тунелях при температурі повітря на робочому місці $+ 30^{\circ}\text{C}$ і вище (якщо не застосовуються відповідні коефіцієнти до норм часу);

4) за наявності у забої вибухонебезпечних газів;

5) під стисненим повітрям (у кесоні), якщо не застосовуються інші надбавки до заробітної плати за роботу у кесоні;

6) у забоях з пливунами і сипучими породами із застосуванням спеціальних видів кріплення;

7) у забоях у безпосередній близькості від існуючих споруд та споруд, що будуються в зонах, установлених у проектах організації робіт, включаючи діючі лінії метрополітенів;

8) у разі припливу води в забої понад 15 куб. метрів на 1 годину;

9) під час проходки гірничих виробок з кутом нахилу 35° і вище (крім стовбурів шахт і похилих ескалаторних тунелів);

10) під час проходки вертикальних і похилих (з кутом нахилу 35° і вище) стовбурів і похилих ескалаторних тунелів.

2. На відкритих гірничих роботах:

1) під час проведення робіт на комплексах станцій, пристанційних споруд і перегінних тунелів і споруд у котлованах з вертикальними стінками;

2) у забоях із застосуванням методу заморожування ґрунтів та інших спеціальних методів закріплення ґрунтів (водозниження, хімічне закріплення, бітумізація тощо);

3) у котлованах з необхідністю переукріплення котловану для монтажу основних конструкцій.

Додаток 3
до Загальної частини

Порядок застосування усереднених коефіцієнтів до Галузових та відомих норм часу на будівельні, монтажні, ремонтно-будівельні та спеціальні будівельні роботи, що виконуються в зимових умовах

1. Усереднені коефіцієнти до Галузових та відомих норм часу на будівельні, монтажні, ремонтно-будівельні та спеціальні будівельні роботи (далі – коефіцієнти), які наведено в таблиці цього додатку, встановлюються на роботи, що виконуються в

зимових умовах на відкритому повітрі та в неопалюваних приміщеннях.

Таблиця

Температурні зони України	Місяці року	Групи робіт		
		I	II	III
1	Січень та лютий	1,05	1,07	1,08
	Грудень	1,06	1,09	1,12
2	Січень та лютий	1,08	1,11	1,14
	Березень	1,05	1,07	1,10

Зазначені коефіцієнти можуть застосовуватися у допоміжних та другорядних виробництвах будівельних організацій (підприємств), якщо оплату праці для цих підрозділів згідно з діючими положеннями, встановлено в такому порядку, як для робітників, зайнятих на виконанні будівельних, монтажних та ремонтно-будівельних робіт. До місцевих норм ці коефіцієнти не застосовуються.

2. Коефіцієнти враховують додаткові затрати робочого часу, що виникають під час виконання робіт у зимових умовах та які впливають на продуктивність праці робітників за наявності наведених нижче факторів:

а) обмеженість теплим одягом рухів робітників, незручність роботи в рукавицях у разі потреби доторкання до холодного металу (в'язання арматури, роботи з покрівельною сталлю, встановлення закладних деталей, виконання інших робіт з металевими конструкціями та деталями) тощо;

б) погіршення видимості в зимовий час на робочому місці;

в) ускладнення роботи внаслідок наявності на робочому місці снігу та льоду, обмерзання одягу, взуття, матеріалів, конструкцій, виробів, інструменту тощо, поява потреби у періодичному очищенні в процесі роботи робочого місця, матеріалів, конструкцій тощо від снігу та льоду;

г) ускладнення технологічних процесів, обумовлене низькою температурою повітря.

3. Під час виконання робіт на незахищених від вітру робочих місцях усереднені коефіцієнти у вітряні дні збільшуються:

а) у гірських районах під час виконання будівельних та ремонтно-будівельних робіт (крім монтажних та верхолазних) за наявності сили вітру від 6 м/сек до 10 м/сек норми часу збільшу-

ються на 15 %, а у разі сили вітру від 10 м/сек до 12 м/сек на 20 %;

б) в усіх районах, у тому числі й у гірських, під час виконання монтажних та верхолазних робіт на незахищених від вітру робочих місцях на будівництві висотних споруд (радіощогл, промислових труб, повітронагрівачів доменних печей тощо) каркасів і покриттів будинків за наявності сили вітру від 6 м/сек до 10 м/сек норми часу збільшуються на 15 %.

Виконання всіх монтажних і верхолазних робіт за наявності сили вітру 12 м/сек і більше (монтаж вертикальних глухих панелей та подібних конструкцій з великою парусністю за наявності сили вітру 10 м/сек і вище) згідно з вимогами охорони праці не дозволяється.

4. Коефіцієнтами не враховуються перерви для обігрівання робітників та повного припинення робіт, що виконуються на відкритому повітрі в холодний період року, в залежності від температури повітря та сили вітру. Температура та сила вітру, за яких у кожній температурній зоні застосовуються перерви для обігрівання або припинення робіт, встановлюються регіональними органами виконавчої влади.

Поділ території України за температурними зонами із зазначенням зимових періодів наведено у додатку 4 до Загальної частини.

У разі повного припинення робіт на відкритому повітрі (внаслідок наявності низької температури та сильного вітру) робітникам потрібно надавати роботу в опалюваному приміщенні, навіть коли ця робота не відповідає їх кваліфікації. Якщо немає можливості надати таку роботу, то час щодо припинення роботи на відкритому повітрі оплачується в порядку, передбаченому Кодексом законів про працю України.

Такий порядок застосовується також під час виконання робіт у закритих неопалюваних приміщеннях. У цих випадках перерви та час щодо припинення робіт визначаються за температурами, встановленими для безвітряної погоди.

5. Коефіцієнтами не враховуються: роботи з обігрівання матеріалів та компонентів розчинів, улаштування кріплень та огорожень від вітру, очищення території від снігу та льоду поза межами робочого місця, сколювання льоду з монтажних драбин, риштувань тощо, очищення робочих місць після сильних сніго-

падів та хуртовин у період припинення робіт. Ці роботи оплачуються окремо.

6. З урахуванням коефіцієнтів оплачуються тільки ті обсяги робіт, що фактично виконувались на відкритому повітрі та в неопалюваних приміщеннях.

7. Крім коефіцієнтів, наведених у таблиці, до норм часу можуть застосовуватися передбачені збірниками Галузових та відомчих норм коефіцієнти, які враховують вплив замерзання лісоматеріалів, вплив намерзання ґрунту на зубцях та стінках ковша землерийної машини.

На гідромеханізованих земляних роботах коефіцієнти не застосовуються. До норм часу на ці роботи, у разі їх виконання за мінусових температур повітря, застосовуються спеціальні коефіцієнти, якщо це передбачається технічною частиною збірника ГН 2-2 „Гідромеханізовані земляні роботи”.

8. Коефіцієнти не застосовуються до норм часу на розроблення мерзлих ґрунтів, криголамні роботи, очищення територій і конструкцій від снігу та льоду, а також на інші роботи, що виконуються тільки в зимовий період, у зв'язку з тим, що вплив зимових умов у нормах часу на ці роботи враховано.

9. Розподіл будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних та спеціальних будівельних робіт за групами для нарахування коефіцієнтів до норм часу наведено у додатку 5 до Загальної частини.

Додаток 4
до Загальної частини

**Поділ території України за температурними зонами
із зазначенням зимових періодів**

№ п.п	Назви областей України	Температу рні зони	Розрахунковий зимовий період	
			початок	закінчення
1	2	3	4	5
1	Вінницька область	2	25 листопада	15 березня
2	Волинська область	2	25 листопада	15 березня
3	Дніпропетровська область	2	25 листопада	15 березня
4	Донецька область: а) територія, розташована південніше лінії Червоне поле – Першотравневе – Старий Крим – Приморське – Талаканівка – Гордієнко – Нововибоєве – Веденське – Рози Люксембург – Маркіно (включно);	2	25 листопада	10 березня
	б) решта частини області	2	20 листопада	15 березня
5	Житомирська область	2	20 листопада	15 березня
6	Закарпатська область	1	5 грудня	25 лютого
7	Запорізька область: а) територія, розташована південніше лінії Велика Лепетиха – Мелітополь (виключно) – Бердянськ (включно);	1	1 грудня	10 березня
	б) решта частини області	2	25 листопада	15 березня
8	Івано-Франківська область	1	25 листопада	5 березня
9	Київська область	2	20 листопада	20 березня
10	Кіровоградська область	2	25 листопада	10 березня
11	Автономна Республіка Крим: а) міста Балаклава, Севастополь, Феодосія, Ялта;	1	1 січня	31 січня
	б) територія, розташована північніше лінії Євпаторія (виключно) – Сімферополь – Алушта (включно)	1	25 грудня	15 лютого

Продовження

1	2	3	4	5
	в) територія, розташована південніше лінії Євпаторія (включно) – Сімферополь (виключно) – Алушта (виключно), узбережжя Азовського моря від мису Казантип до м. Керчі (включно), за винятком пунктів, розташованих на узбережжі Чорного моря	1	25 грудня	15 лютого
12	Луганська область	2	20 листопада	20 березня
13	Львівська область	1	5 грудня	10 березня
14	Миколаївська область	1	1 грудня	28 лютого
15	Одеська область	1	5 грудня	1 березня
16	Полтавська область	2	20 листопада	20 березня
17	Рівненська область	2	20 листопада	20 березня
18	Сумська область	2	15 листопада	25 березня
19	Тернопільська область	1	20 листопада	10 березня
20	Харківська область	2	20 листопада	20 березня
21	Херсонська область	1	10 грудня	5 березня
22	Хмельницька область	2	25 листопада	15 березня
23	Черкаська область	2	20 листопада	15 березня
24	Чернігівська область	2	20 листопада	20 березня
25	Чернівецька область	1	25 листопада	5 березня

Примітки:

1. Під поняттям „узбережжя” у цій таблиці мається на увазі смуга суші, розташована від моря на відстані до 10 км, де температурна зона та розрахунковий зимовий період істотно відрізняються від аналогічних значень, встановлених для решти материкової частини області.

2. Для відокремлених місцевостей, що істотно відрізняються від середніх кліматичних умов температурної зони, де вони розташовані (місцевості, замкнені гірським рельєфом, високогірні кліматичні зони тощо), температурну зону та тривалість зимового періоду потрібно встановлювати відповідно до Довідника з клімату, а у разі відсутності в ньому потрібних даних – на підставі довідок метеорологічної служби.

3. Слово „включно” у цій таблиці означає, що пункти, які позначають межу між температурними зонами, належать до цієї зони.

**Розподіл будівельних, монтажних,
ремонтно-будівельних та спеціальних будівельних робіт
за групами для нарахування коефіцієнтів до норм часу**

I група

Берегоукріплювальні та виправні роботи – всі види берегоукріплювальних, виправних, днопоглиблювальних, дноочисних робіт, у тому числі: укріплювання укосів земляних гідротехнічних споруд; укріплювання та очищення берегів рік та водойм; улаштування виправних споруд.

Бурові роботи – всі види бурових робіт, у тому числі: буріння, кріплення свердловин; збирання, розбирання вишок; монтаж, демонтаж бурового, насосного та холодильного обладнання; витягання труб.

Внутрішні мережі водопостачання, тепlopостачання, каналізації, газопостачання – всі види виготовлення деталей та вузлів трубопроводів центрального опалення, водопроводу, каналізації, газопостачання.

Електромонтажні роботи – монтаж проводок освітлювальних та сигнальних приладів, апаратів, групових щитків.

Житлові печі та житлова вентиляція – всі види робіт, за винятком кладки пічних труб та встановлення вентиляційних труб поверх даху.

Зварювальні роботи – всі види зварювання та різання металу і труб під час виготовлення конструктивних частин та деталей конструкцій, що допускається виконувати за мінусових температур повітря.

Земляні та буровибухові роботи – розроблення не мерзлих та скельних ґрунтів.

Ізоляційні роботи – всі види ізоляційних робіт.

Ковальсько-слюсарні роботи – всі види ковальсько-слюсарних робіт, у тому числі: виготовлення різних видів драбин, ґрат, площадок, сталевих кріплень тощо.

Колійні роботи – всі види колійних робіт, у тому числі: укладання, пересування, розбирання колії та стрілочних переводів, баластування колії та стрілочних переводів.

Монолітні залізобетонні та бетонні конструкції – всі види робіт з улаштування залізобетонних та бетонних монолітних конструкцій, у тому числі: встановлення, в'язання арматури; приготування бетонних сумішей; укладання бетонних сумішей у конструкції будівель, мостових опор, гідротехнічних споруд; виготовлення напівфабрикатів, деталей, конструкцій тощо.

Опоряджувальні роботи – всі види опоряджувальних робіт, у тому числі штукатурні.

Пальові роботи – всі види пальових робіт, у тому числі: забивання та занурювання паль; складання, оснащення, розбирання копрів; занурювання збірних оболонок.

Промислова вентиляція – всі види робіт із виготовлення деталей та вузлів для систем промислової вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту та аспірації.

Роботи зі скління – всі види робіт зі скління.

Столярні роботи – всі види столярних робіт.

Теслярські роботи – всі види теслярських робіт, у тому числі: улаштування, розбирання зовнішніх риштувань та підмостків; складання дерев'яних будинків із готових деталей та конструктивних елементів; улаштування стін із колод та пластин; улаштування дерев'яних прогонових споруд мостів; заготівля паль; улаштування, розбирання опалубки будівель, гідротехнічних та мостових споруд; улаштування дерев'яних опор електромережі, перемичок; виготовлення конструкцій гідротехнічних споруд тощо.

Транспортні та такелажні роботи – всі види транспортних та такелажних робіт.

II група

Внутрішні мережі водопостачання, тепlopостачання, каналізації, газопостачання – всі види робіт з улаштування внутрішніх мереж водопроводу, каналізації, центрального опалення, газопостачання, в тому числі: улаштування трубопроводів дворової мережі; встановлення санітарно-технічних, газових приладів; встановлення, розбирання сталевих, чавунних котлів, деталей та приладдя для котлів, запірної, вимірювальної та іншої арматури, бойлерів, грязьовиків, розширювальних та конденсаційних баків.

Електромонтажні роботи – монтаж шинопроводів електричних машин, пускорегулювальної, розподільної апаратури, мос-

тових, кранових тролейів, розподільних пристроїв; прокладання кабельних ліній електромережі, зв'язку, сигналізації, централізації, блокування.

Зварювальні роботи – всі види зварювання, різання металу та труб, що дозволяється виконувати за мінусових температур повітря, які здійснюються під час монтажу трубопроводів, виконання санітарно-технічних, монтажних робіт, що належать до II групи.

Зовнішні мережі водопостачання, теплопостачання, каналізації, газопостачання, магістральні нафтопродуктопроводи – укладання сталевих, чавунних, азбестоцементних, керамічних, полімерних, бетонних, залізобетонних труб; кладка бутових, цегляних колодязів; улаштування основ та монтаж із окремих елементів та конструкцій бетонних та залізобетонних колодязів; улаштування цегляних, бетонних, набивних колекторів; встановлення засувок, фасонних частин; гідравлічні випробування мереж.

Кам'яні роботи – всі види кам'яних робіт, у тому числі: кладка з цегли, бутового каменя; блоків, облицювання колон, балок, мостових опор, кам'яних мостів, гідротехнічних споруд штучними блоками, природним каменем; встановлювання опорних, карнизних плит.

Металеві конструкції – всі види виготовлення металевих конструкцій та котельного допоміжного обладнання, у тому числі: розмічання, складання, клепання конструкцій; оброблення металу.

Монтаж, демонтаж, ремонт будівельних машин – монтаж, демонтаж, ремонт будівельних, дорожньо-будівельних машин, устаткування, крім монтажу, демонтажу кранів, що застосовуються під час монтажу будівельних конструкцій.

Монтаж, демонтаж технологічного устаткування – монтаж, налагоджування, випробування, демонтаж технологічного, енергетичного, електричного устаткування чорної металургії, електростанцій, підстанцій, радіоспоруд, устаткування для вугільної, хімічної, нафтової, харчової, паперової та інших галузей промисловості, в тому числі: котельного устаткування, турбін, генераторів, контрольно-вимірювальних приладів, підіймально-транспортного устаткування та устаткування для очищення газів.

Покрівельні роботи – всі види заготівлі під час виконання покрівельних робіт.

Промислова вентиляція – всі види робіт з монтажу повітропроводів, фасонних частин, устаткування систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту та аспірації.

Промислові печі – розбирання кладки, демонтаж каркасів, арматури; просіювання порошкоподібних матеріалів; маркування та обтісування цегли.

III група

Житлові печі та житлова вентиляція – кладка пічних труб; встановлення вентиляційних труб поверх даху.

Зварювальні роботи – всі види зварювання, різання металу та труб (що допускається здійснювати за мінусових температур повітря), які виконуються під час прокладання трубопроводів, санітарно-технічних та монтажних робіт, віднесених до III групи.

Зовнішні мережі водопостачання, тепlopостачання, каналізації, газопостачання, магістральні нафтопродуктопроводи – прокладання через ріки, водойми трубопроводів; встановлення водозабірних, каналізаційних оголовків на підводну основу.

Електромонтажні роботи – всі види електромонтажних робіт з монтажу повітряних ліній електромережі, зв'язку, радіоспоруд; прокладання через ріки та водойми кабельних ліній електричної мережі та зв'язку.

Монтаж будівельних конструкцій – складання, піднімання, встановлення бетонних, залізобетонних, великоблочних, металевих конструкцій будівель та споруд, прогонових споруд мостів, гідротехнічних споруд, радіощогл та башт; kleпання, насування прогонових споруд; встановлення металевих конструкцій містко-стей, відкритих підстанцій; закладання стиків між збірними бетонними та залізобетонними елементами конструкцій; монтаж, демонтаж, пересування кранів, що застосовуються під час монтажу.

Покрівельні роботи – всі види робіт з улаштування покриття, навішування труб.

Промислові печі – складання каркасів; встановлення пічного приладдя; приготування розчинів; розшивання поверхонь кладки; кладка нагрівальних електричних печей; кладка з червоної тугоплавкої та трепельної цегли під час облицювання водотрубних котлів; кладка камерних, шахтних печей без кожуха; кладка лежаків (боров), каналів повітропроводів та газопроводів; кладка з червоної та тугоплавкої цегли для всіх видів печей на

цементних або складних розчинах; встановлення повітропроводів та газопроводів; кладка та ремонт димових труб на промислових підприємствах.

Приклад визначення коефіцієнтів

Бригаді теслярів на будівництві в м. Черкаси у лютому потрібно виконати різні види теслярських робіт, частково на відкритому повітрі та в неопалюваних приміщеннях.

Згідно з додатком 3 до Загальної частини м. Черкаси належать до другої температурної зони, а теслярські роботи – згідно з додатком 6 до Загальної частини до I групи робіт.

Отже, до норми часу на роботи, що виконуються бригадою теслярів на відкритому повітрі та в неопалюваних приміщеннях потрібно застосовувати коефіцієнт 1,08.

Додаток 6
до Загальної частини

Порядок застосування усереднених коефіцієнтів до Галузових та відомчих норм часу на будівельні, монтажні, ремонтно-будівельні та спеціальні будівельні роботи, що виконуються в літній період просто неба

1. Порядок застосування усереднених коефіцієнтів до Галузових та відомчих норм часу на будівельні, монтажні, ремонтно-будівельні та спеціальні будівельні роботи, що виконуються в літній період просто неба (далі – Порядок), розроблено з урахуванням Методичних рекомендацій Інституту медицини праці АМН України, щодо профілактики перегрівань при організації робіт на відкритих майданчиках у літню пору в Україні та відповідних Методичних рекомендацій Науково-виробничої фірми „Інпроект” Держбуду України.

2. Інститут медицини праці на підставі досліджень, проведених під час виконання будівельно-монтажних робіт у літній період просто неба, встановив перелік шкідливих факторів мікроклімату на відкритих будівельних майданчиках, який характеризується підвищеною температурою зовнішнього повітря, інтенсивним сумарним сонячним опромінюванням (інфрачервоне та ультрафіолетове) та наявністю нагрітих поверхонь.

До факторів, які потребують додаткових затрат робочого часу на виконання будівельно-монтажних робіт у літній період за

наявності температури зовнішнього повітря виробничого середовища* більшої ніж $+ 27^{\circ}\text{C}$ та які впливають на зниження продуктивності праці робітників, належать:

- прискорена втома внаслідок теплового навантаження;
- погіршення видимості, спричинене великим рівнем освітленості та наявністю відбитого сліпучого блиску;
- втрати робочого часу, пов'язані з додатковими перервами в роботі.

До факторів, що впливають на зниження продуктивності роботи будівельних машин і механізмів в умовах підвищеної температури зовнішнього повітря, належать: перегрівання двигунів; підвищення температури робочої рідини в гідравлічних системах; зменшення в'язкості моторних і трансмісійних мастил тощо.

3. Усереднені коефіцієнти, які враховують зазначені фактори, наведені в таблиці.

Таблиця

№ п.п	Температура зовнішнього повітря виробничого середовища	Усереднені коефіцієнти до норм часу	Тривалість додаткових перерв у роботі (відсотки)
1	2	3	4
1	Від $+ 27^{\circ}\text{C}$ до $+ 30^{\circ}\text{C}$	1,1	5
2	Від $+ 30^{\circ}\text{C}$ до $+ 33^{\circ}\text{C}$	1,3	15
3	Вище $+ 33^{\circ}\text{C}$	1,5	25

4. Усереднені коефіцієнти можуть застосовуватися для визначення додаткових затрат робочого часу робітників та часу роботи будівельних машин і механізмів, для розрахунку розцінок на оплату праці робітників та інших додаткових трудовитрат на роботи, що виконуються в літній період просто неба в умовах підвищеної температури зовнішнього повітря виробничого середовища.

5. Визначення температури зовнішнього повітря під час оцінки фактичних умов праці на будівельних майданчиках слід здійснювати на підставі довідок обласних центрів з гідрометеорології.

*У цьому документі під поняттям „виробниче середовище” мається на увазі будівельний майданчик.

6. Якщо протягом звітного місяця відбувалося коливання температури, усереднений коефіцієнт за цей період визначається як середньозважений, виходячи з питомої ваги днів з відповідними температурами у звітному місяці за формулою 1:

$$K_{сзв} = \frac{T_1 \times K_1 + T_2 \times K_2 + T_3 \times K_3}{T_1 + T_2 + T_3} \quad (1)$$

$K_{сзв}$ – середньозважений коефіцієнт до норм часу, що враховує додаткові затрати робочого часу робітників або часу роботи будівельних машин і механізмів, пов’язані з роботою в умовах підвищеної температури зовнішнього повітря виробничого середовища;

T_1, T_2, T_3 – тривалість періоду виконання робіт, в якому зафіксовано відповідну температуру зовнішнього повітря виробничого середовища, що перевищує $+ 27^{\circ}\text{C}$, в годинах;

K_1, K_2, K_3 – усереднені коефіцієнти до норм часу на роботи, що виконуються з відповідною температурою зовнішнього повітря виробничого середовища, що перевищує $+ 27^{\circ}\text{C}$.

7. Розрахунок норм часу на конкретні види робіт, що виконуються за наявності підвищеної температури зовнішнього повітря виробничого середовища більшої ніж $+ 27^{\circ}\text{C}$, здійснюється за формулою:

$$H = H_{зв} \times K_{сзв} \quad (2)$$

H – норма часу на одиницю виміру конкретного виду робіт, який виконується за наявності температури зовнішнього повітря виробничого середовища більшої ніж $+ 27^{\circ}\text{C}$,

$H_{зв}$ – норма часу на одиницю виміру конкретного виду робіт, виконаного у звичайних умовах, згідно з Галузевими нормами.

8. Розмір заробітної плати за обсяг робіт, виконаний в умовах виробничого середовища, де зафіксовано температуру зовнішнього повітря, що перевищує $+ 27^{\circ}\text{C}$, розраховується за формулою:

$$З = O \times H_{зв} \times K_{сзв} \times T_c \quad (3)$$

O – обсяг робіт, виконаний у звітному періоді в умовах виробничого середовища, де зафіксовано перевищення допустимого рівня температури зовнішнього повітря;

T_c – годинна тарифна ставка робітника відповідного розряду (для будівельних процесів, що виконуються індивідуально) або середня годинна тарифна ставка ланки (для ланкових процесів).

Зміст

Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 2 грудня 2005 року № 8. . .	3
Загальні положення.	4
Додатки:	
1. Перелік збірників Галузових норм часу на будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи.	14
2. Перелік робіт з важкими, шкідливими та особливо шкідливими умовами праці у будівництві, на яких встановлюється підвищена оплата праці.	17
3. Порядок застосування усереднених коефіцієнтів до Галузових та відомчих норм часу на будівельні, монтажні, ремонтно-будівельні та спеціальні будівельні роботи, що виконуються в зимових умовах.	22
4. Поділ території України за температурними зонами із зазначенням зимових періодів.	26
5. Розподіл будівельних, монтажних, ремонтно-будівельних та спеціальних будівельних робіт за групами для нарахування коефіцієнтів до норм часу.	28
6. Порядок застосування усереднених коефіцієнтів до Галузових та відомчих норм часу на будівельні, монтажні, ремонтно-будівельні та спеціальні будівельні роботи, що виконуються в літній період просто неба.	32
7. Зміст.	35

Галузеві норми часу на будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Розробники – фахівці Українського науково-дослідного центру економіки будівництва „Екобуд”:

канд. екон. наук Голодець Інна Володимирівна, Томільцев Іван Михайлович, Гончаренко Людмила Петрівна, Казько Віра Дмитрівна, Шевчук Кирило Іванович.

У розробці брали участь: канд. екон. наук. Беркута Анатолій Всеволодович, Шарапова Тамара Олексіївна, Губень Петро Іванович (Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України), Данченко Марія Іванівна (ТОВ „БМК Планета-Міст”).

Комп’ютерний набір: Гончаренко Людмила Петрівна

Відповідальна за випуск Голодець Інна Володимирівна

Підписано до друку з готових діапозитивів 3.01.2006 року

Формат 84 x 108 $\frac{1}{32}$ Папір офс. № 1.

Друк офсетний. Гарнітура Times. Ум. друк. арк. 2,25

Тираж 1000 прим. Замовлення №

Видавничий ідентифікатор Українського науково-дослідного
центру економіки будівництва “Екобуд” – 8115,
адреса Центру: 02002, м. Київ, вул. М. Раскової, 23
тел. (044) 517-51-18, 517-59-55